

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA ORGANIZACIJSKO ZAKONODAJO
IN PRAVOSODNO UPRAVO

Župančičeva ulica 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Strokovni svet za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje

prof. dr. Vincenc Butala, predsednik
vincenc.butala@fs.uni-lj.si; gp.mp@gov.si

Številka: 705-13/2021/29
Datum: 1. 10. 2021

ZADEVA: ZSICT – pojasnilo glede statusa uradne osebe

Spoštovani,

Strokovni svet je na 19. redni seji dne 17. 5. 2021 sprejel sklep, da se Ministrstvo za pravosodje zaprosi za proučitev možnost pridobitve statusa uradne osebe za sodne izvedence, sodne cenilce in sodne tolmače v času, ko opravljajo delo za sodišče in za druge državne organe, in o svoji odločitvi seznaniti Strokovni svet. Če pridobitev statusa uradne osebe za sodne izvedence, sodne cenilce in sodne tolmače ni mogoča, pa naj ministrstvo prouči možnosti zaščite sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev v času opravljanja dela na terenu.

Ministrstvo je navedeno zaprosilo proučilo in podaja naslednje ugotovitve: Kazenski zakonik¹ (v nadaljevanju KZ-1) v prvem odstavku 99. člena opredeljuje, katere osebe se lahko štejejo za uradne osebe. Po 4. točki prvega odstavka 99. člena KZ-1 je uradna oseba *lahko tudi druga oseba, ki opravlja posamezne uradne naloge na podlagi pooblastil, ki jih ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi (javno pooblastilo) ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži*. Vrhovno sodišče je v sodbi Ips 85640/2010 z dne 9. 3. 2018 zavzelo stališče, da »gre pri uradni osebi po 4. točki prvega odstavka 99. člena KZ-1 za t.i. „nepravo“ uradno osebo, saj pojem ni vezan na delovanje pri državnem organu, temveč na osebo zunaj državnega organa, ki je na podlagi pooblastil, ki jih ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi, pooblaščen za opravljanje posameznih nalog.«² Zato je tudi »kot uradno dejanje treba šteti tisto dejanje, ki ga izvršijo uradne osebe (subjektivni kriterij) in se nanaša na opravljanje njenih nalog (objektivni kriterij), ki jih morajo opraviti na podlagi zakona oziroma podzakonskega predpisa v okviru svojih službenih pooblastil, praviloma po vnaprej predpisanem postopku.«³ V sklepu VSL II KP 52236/2018 z dne 3. 12. 2020 pa Vrhovno sodišče zaključuje, da »status uradne osebe torej ni nekaj, kar bi obstajalo samo zase, temveč le v povezavi s storjenim oz. opuščenim dejanjem«.

¹ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20 in 95/21.

² Enako stališče je Vrhovno sodišče ponovilo tudi v Sklepu VSL II Kp 52236/2018 z dne 3. 12. 2020.

³ Tako sodba Vrhovnega sodišča RS Ips 85640/2010 z dne 9. 3. 2018 in sklep VSL II Kp 52236/2018 z dne 3. 12. 2020.

Status sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev je določen v 2. členu Zakona o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih⁴ (v nadaljevanju ZSICT), in sicer so to osebe, imenovane za neomejen čas, s pravico in dolžnostjo, da sodišču na njegovo zahtevo podajo izvid in mnenje glede strokovnih vprašanj, za katera tako določa zakon ali glede katerih sodišče meni, da mu je pri njihovi presoji potrebna pomoč strokovnjaka (sodni izvedenci), podajo izvid o gospodarskih lastnostih stvari ali pravice ter cenitev njene vrednosti oziroma vrednosti na njej povzročene škode (sodni cenilci) ali pa da tolmačijo na narokih oziroma prevajajo listine (sodni tolmači). Glede na navedeno, imajo sodni izvedenci, sodni cenilci in sodni tolmači status uradne osebe po 4. točki prvega odstavka 99. člena KZ-1 vselej, kadar dajejo izvide, mnenja in cenitve ter zagotavljajo prevode in tolmačenja po prvem in drugem odstavku 3. člena ZSICT kot sodni izvedenci, sodni cenilci in sodni tolmači, ne pa tudi, ko navedene naloge opravljajo po izjemi, ki jo določa tretji odstavek 3. člena ZSICT. Navedeno pomeni, da sodnim izvedencem, sodnim cenilcem in sodnim tolmačem statusa uradne osebe ni treba posebej pridobiti, saj so sodni izvedenci in sodni cenilci uradne osebe vedno, kadar dajejo izvide, mnenja in cenitve na zahtevo sodišča v sodnem postopku ali na zahtevo upravnega organa v upravnem postopku ali če delujejo na podlagi drugega zakona ali uredbe, ki določa njihovo delovanje. Sodni tolmači pa so uradne osebe vedno, kadar zagotavljajo tolmačenja in prevode na zahtevo sodišča ali drugega državnega organa ali na zahtevo stranke zaradi uveljavljanja njenih pravic ali če delujejo na podlagi drugega zakona ali uredbe, ki določa njihovo delovanje.

Prijazen pozdrav,

Rado Fele
v. d. generalnega direktorja

⁴ Uradni list RS, št. 22/18.